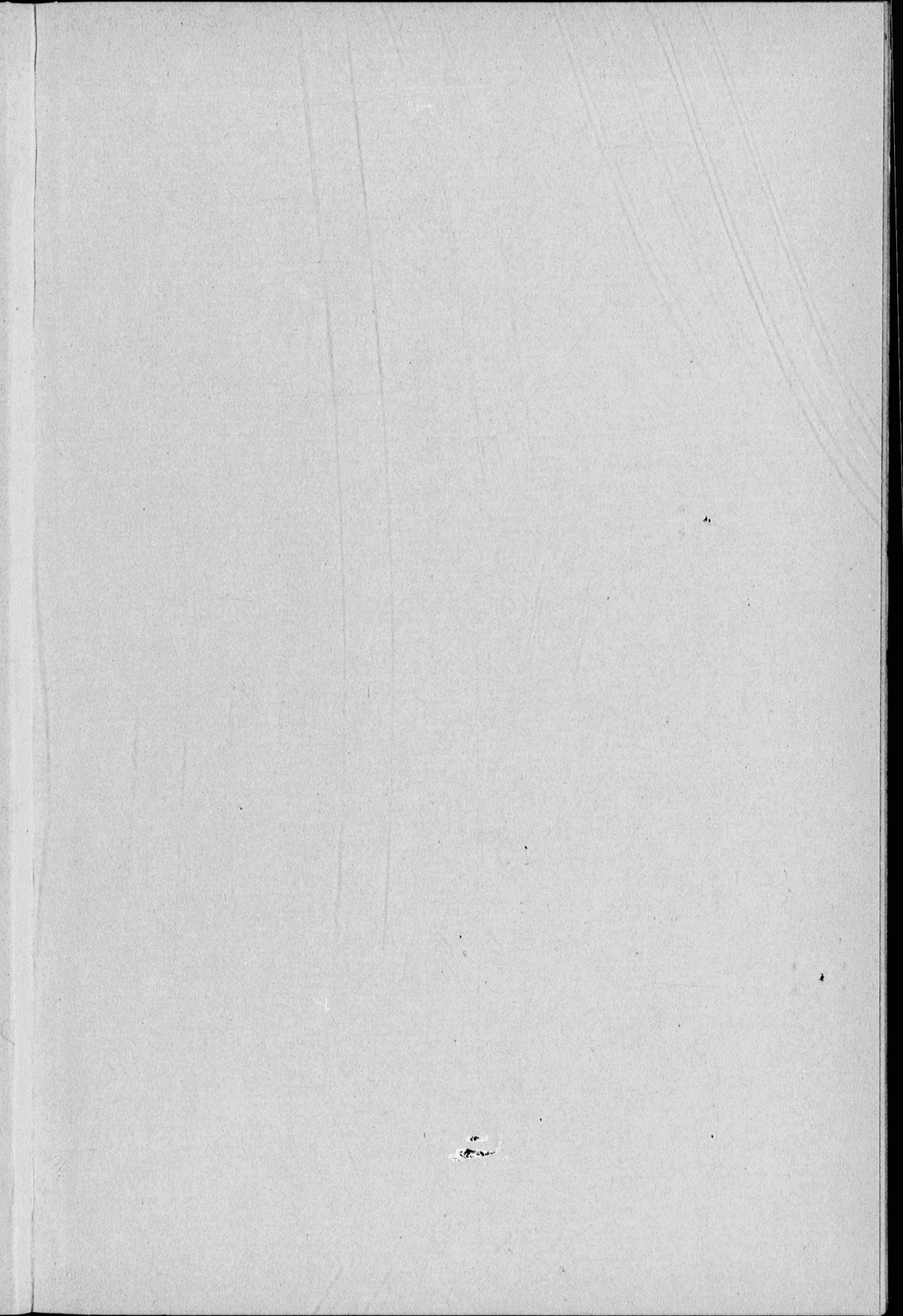

A qu. 323. XVI .28 .
Rede Leiden

Aqu. 323 XVI, 2028

AD COBETI MEMORIAM.

A. qu. 323. XVI, 28

A. qu. 323. XVI, 28

AD COBETI MEMORIAM.

~~~~~

Verba quibus academiae cives litterarum
antiquarum studiosos a d. V Kal. Nov. a. MDCCCLXXXIX

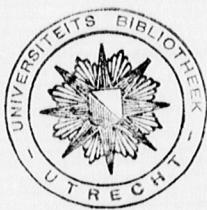
ALLOCUTUS EST

J. J. CORNELISSEN.

— ♦ — ♦ — ♦ — ♦ — ♦ —

LUGDUNI BATAVORUM
APUD E. J. BRILL.
MDCCCLXXXIX.

TYPIS E. J. BRILL.

Maestitia afflictus hodie vos alloquor, commilitones.

E vivis sublatuſ est Cobetuſ!

Luget mortem eiſ haec Academia, cuiuſ decuſ et
columen fuit.

Luget patria, cuiuſ gloriā auxit et propagavit.

Luget denique quiſquiſ mortalium arteſ et litteraſ
amat.

Et voſ, amici, lugete!

Vir enim inter vivoſ eſſe deſiit, de quo ſi dico litte-
rarum quaſ colitiſ eo peritiorem hanc aetatem vidiffe
neminem, parum me dicere ſentio. Hoc praedico vobiſ,
hoc contendo, poſt renata antiquarum litterarum ſtudia,
neminem exſtiſſe mortalium, qui Graecorum mores et
indolem tam penituſ mente eſſet complexuſ, neminem
qui linguam eorum litteraſque tam bene intellege-
ret.

Perfectam abſolutamque huiuſ viri imaginem ſi vobiſ
exprimere vellem, deeſſet mihi oratio viresque defice-
rent. Erat enim rariſſimum eorum hominum exemplum,
qui modum et normam, quibuſ ceteri aeſtimari ſolent,

tantopere excedunt, ut eos colere et venerari facilius sit, quam quales sint recte intellegere et cogitatione comprehendere.

Quam multa habebat, quibus inter omnes longe emineret!

Quo diutius animus eius recordationi immoratur, eo plura se offerunt, quibus summa admiratione teneatur, at quae perspicere minime valeat.

Neminem umquam vidi, nec certe posthac videbo, qui immensas, quibus polleret, mentis ingeniique vires tantopere in hoc unum intendisset ut litterarum studiis totum se dederet. Litterarum amore ita abripiebatur, ut multa, quae reliquis hominibus cordi esse soleant, vix eum movere viderentur. Quo erat alto animo et excelso vulgaria infra se putabat.

Nemo erat omnium, qui eum coram adirent, quin simul auctoritatis pondere se quodam modo oppressum, simul comi affabilitate se quasi delenitum sentiret.

Multa, quae in ceteris hominibus segregata cerni solent, in singulari illo viro coniuncta reperiebantur.

Splendorem ingenii aequabat industriae perseverantia.

Perciipiendi celeritati intellegendique prudentiae par erat memoriae tenacitas.

Immensa doctrinae copia nemini cedebat ex Batavis illis, qui litteras antiquas colendo immortalem sibi apud posteros gloriam pepererunt. At nolite putare eum umquam gravem et austum magistrum egisse, qui tristi et severa fronte disciplinae praecepta auditoribus inculcaret.

Urbana suavitate illa nitidaque elegantia audientium animos capiebat, quibus Francorum natio, in iocum et risum prona, insignis est.

Sermo laetus et iucundus numquam eum deficiebat.

Quod omnibus mortalibus accidat, ut tristitiae nebulis interdum animus obvolvatur, quin Cobeto quoque acciderit ecquis dubitabit?

At animi molestias ore et sermone prodere indecorum et indignum habebat.

Serena fronte et hilari pectore ad docendum prodire consueverat.

Cuicunque contingebat summum virum audire ex cathedra de Graecorum lingua litterisque disserentem, is exquisita et aurium et animi voluptate fruebatur.

Sonora vocis suavitas, cita verborum volubilitas omnes devinctos tenebat. Inventa acuminis et sagacitatis plena tam lucida et lepida oratione auditoribus tradebat, ut Latina lingua in eius ore revixisse nativumque

colorem recuperasse videretur. Quae in aliquo scriptore obscura et impedita visa erant, subito clara fiebant et perspicua. Ut numquam ipse dubitare, numquam haerere videbatur, sic omnes dubitationis scrupulos audientium animis eximere solebat.

Persuadendi ei vis incredibilis inerat.

At, quod maiorem admirationem movebat, si Cobetum audires, vix tibi incidebat, eum vel quidquam studii impendisse ad ingentem illam doctrinae copiam sibi comparandam. Omnia, quae tradebat, ex ipsius ingenio sua sponte nata divinoque quodam afflatu excita videbantur.

Verum qui sic existimabant, falsa specie decipiebantur.

Quo tempore enim litteras docendi munus suscepit, immensum iam laborem superaverat ad largas illas eruditionis opes comparandas, quas tam benigna liberalitate erat dispensaturus. Sic factum est, ut cum primum se in hac Academia efferret, summa iam magnitudine conspicuus esset.

Quod plerisque hominum proprium est, ut ingenii vires magis ac magis deinceps per aetatis gradus augeantur et corroborentur, id num in Cobeto deprehendi possit dubitare licet.

Ita autem Graecarum litterarum studia aggressus est, ut vias aperiret a nemine antea tritas.

Cum in Italia laetissimos iuventutis annos degeret, ingentem codicum manu scriptorum multitudinem sedula cura atque industria perlustraverat, excusserat, excerpterat.

Ex vetustis glossis et lexicis thesauros eruerat, quibus saeculorum situ deterso pristinum reddiderat splendorem.

Sic instructus limpidos fontes adire maluit quam rivulos turbidos sectari. Molesto commentariorum acervo abiecto, quem recentiorum doctorum industria congesserat, ipsos antiquos scriptores legere et relegere instituit.

Assidua lectione in tam intimam notitiam Graecorum indolis atque ingenii pervenit, ut mente cum illis vivere, inter illos versari videretur. Cotidiano usu et consuetudine Graecorum cogitandi loquendique rationem tam alte penetravit totoque animo concepit, ut puri et incorrupti sermonis leges suo iure dictare posset.

Graecos cum dico, ante omnes Athenienses intellegi volo, florentissimis rei publicae rebus viventes, quorum vitam moresque apud comicos poetas expressa videmus.

Cum his potissimum arta familiaritate coniunctus erat. Horum elegantiam et urbanitatem amabat, horum limato et subtili sermone in primis delectabatur.

Abstrusas sententias obscuris verbis involutas aequè contemnere solebat atque severae doctrinae commenta ieiuna oratione prolata. Neque Pindarum neque Aristotelem umquam in deliciis habuit.

Iocari solebat in inanem doctrinae iactationem philologorum illorum, qui Graecorum et Romanorum indolem ac naturam deprehendere sibi videntur pluribus disciplinis variisque eruditionibus incumbendo, vix ullo necessitatis vinculo inter se cohaerentibus.

Deridebat doctos illos homines, qui, litterarum monumenta nihil curantes, in verbis quasi dissecandis et verborum partibus minute examinandis unice occupati, singularum vocum originem mutuamque cognationem indagare conantur.

Is verus ei philologus erat, qui cum praestantissimos ex scriptoribus antiquis diligenti lectione penetraret, interpretandi munere ita fungeretur ut criticae artis subsidia caute et prudenter adhiberet ubicunque tradita lectio sanae menti orationisque elegantiae repugnaret.

Ab imperitorum hominum temeritate, qui illotis

manibus litterarum monumenta inquinare haud verentur, aequè remotus erat atque ab argutiis eorum, qui traditam lectionem vel absurdissimam summa obstinatione et superstitione defendere solent.

Neminem inter vos esse existimo, amici, qui ignoret, quantum lucis litterarum monumentis ex summi viri studiis affulserit.

Sordes et maculae, quae multorum saeculorum sordida atque ignorantia conceperant, tollebantur ubi divini ingenii eius lumine collustrata erant.

Praeclara inventa proferendo novitate insignia contigit ei ut Graecarum litterarum studia ex torpore suscitet iisque quasi vitam et spiritum infunderet.

Vere contendì potest, ex quo Cobetus ad litteras docendas surrexit, novum his studiis illuxisse diem.

Ob multa autem et magna illa, quae antiquitatis studia Cobeto accepta referunt, laudes ei et grates agit quicumque artes ac litteras diligit, nomenque eius cum honore refertur in magnorum virorum numero qui de politioris humanitatis cultu optime meriti sunt.

In primis nostra patria egregii viri memoriam pio gratoque animo perpetuo prosequetur.

Hic enim philologiae disciplinam instituit, cuius alumni vestigia eius premere summae laudi sibi et gloriae ducunt, etiamsi optime sibi conscii sunt, omnes principem suum et auctorem aemulandi conatus irritos semper futuros.

At unum est, in quo exemplum Cobetus dedit, quod omnes imitari valent, etsi minus felicibus ingenii dotibus praediti.

Laborem indefessum volo et assiduam industriam.

Neque prius quidquam, neque antiquius habebat, quam omnes corporis ingeniique vires ac nervos intendere pro litterarum studiis, quorum amore flagrabat, pro discipulis suis, quos summo magnanimi pectoris calore diligebat.

Et diu sane viribus integris et illibatis usus est, iuvenili ardore quodam et fervens ipse et alios accendens.

At subito ictu vigor ille concidit.

Vitae diem laetum ac serenum vespera clausit tristis et nebulosa.

Misericordia commovebantur omnes qui oculos ingenii luce antehac splendentes extinctos viderent vocemque

plenam olim et sonoram obtusam audirent et impeditam.

Ex viro robusto, vegeto, viribus freto senex repente factus erat fractus et debilis, aliena ope indigens, vitae taedio confectus.

Quanta vero admiratione digna erat summa animi constantia, qua tot mala perferebat. Nemo eum umquam audivit tristem fortunae vicem querentem.

Tandem tantarum miseriarum requies ei concessa est. Quamquam autem neque inexpectata neque inoptata morte occubuit, tamen triste sui desiderium reliquit.

Nunc demum, cum e vivis sublatus est, persentiscit animus quantum lumen sit exstinctum.

Patria civem desiderat mascula virtute praeditum.

Academia nostra decore et ornamento se orbatam agnoscit.

Propinqui et necessarii virum simplicem, candidum, benignum, generosum amissum plorant.

In magno numero denique eorum, qui se Cobeti alumnos gloriantur, nemo est quin magno dūce et auspice suo se destitutum intellegat.

At memoria eius vivet vigebitque et pio gratoque animo usque coletur.

Donec aliquis litteris antiquis honos manet, Cobet nomen intaminato splendore fulgebit.

Vos autem, commilitones, quibus tanto viro magistro uti non contigit, vos nihil magis decet, quam ingenii et doctrinae monumenta, quae posteritati reliquit, summa pietate venerari.

Hoc rogo vos et oro, ut exemplum a Cobeto datum perpetuo ante oculos habeatis, utque studiorum viam ab eo monstratam munitamque et alacres ingrediamini et firmiter teneatis.

Sic enim fiet ut optime aliquando mereamini tam de litteris, quas colitis et amatis, quam de Academiae huius honore, cuius alumnos vos esse gloriamini.
